

REFERAT Handicaprådet d. 16-03-2026

Mødedato Mandag d. 16. marts 2026 kl. 16:30

Mødested Rønne, Snorrebakken 66, mødelokale 2

Mødedeltagere Kim Jacobsen, Selina Munch-Petersen, Lone Pihl, Mette Mari Frederichsen, Dorthe Rolsted Jensen, Tanja Hulgaard, Josefine Bibi Arvidsen, Natasha Sander Mortensen, Kim Eilif Rasch Pedersen, Mette Wedel Svenningsen, Bo Vibe Ancher Jensen, Karen Lynn Jacobsen

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Retningslinjer for Puljen til frivillige sociale indsatser.....	4
Orientering om initiativer i trepartsaftale vedrørende SOSU- og PAU-elever.....	9
Orientering om frit valg af leverandør af helhedspleje og personlig pleje og praktisk hjælp m.m.....	13
Orientering om kvalitetsstandarder på Ældre- og Sundhedsudvalgets område.....	16
Gensidig orientering.....	18
Eventuelt.....	19

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Afbud fra Josefine Bibi Arvidsen, Dorthe Rolsted Jensen og Karen Lynn Jacobsen.

Bemærkninger til dagsorden

Punkt 2: Retningslinjer for Puljen til frivillige sociale indsatser

25/17812

Sagsgang

Social- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Formål med sagen

Social- og Beskæftigelsesudvalget skal give input til administrationens kommende revidering af retningslinjerne for at søge tilskud fra Puljen til frivillige sociale indsatser og beslutte om administrationens anbefalinger skal lægges til grund for revideringen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- a) udvalget drøfter de fremlagte opmærksomhedspunkter og dilemmaer
- b) udvalget beslutter at følge administrationens anbefalinger til revidering af ny retningslinje

Beslutning Social-og Beskæftigelsesudvalget den 03-03-2026

- a) Drøftet.
- b) Godkendt i henhold til den tidligere drøftelse, herunder at det tilstræbes, at de reviderede retningslinjer for at søge tilskud fra Puljen til frivillige sociale indsatser vil blive fremsendt til kvalificering i Frivilligt Forum Bornholm forud for behandling i Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Beslutning Handicaprådet den 16-03-2026

Orientering givet.

Handicaprådet vil dog gerne fremhæve følgende punkter og spørgsmål, som bør overvejes i forbindelse med Social- og Beskæftigelsesudvalget fremtidige beslutning om revidering af retningslinjerne for Puljen til frivillige sociale indsatser:

1. Bornholm vs. Odense

Har man i arbejdet med retningslinjerne haft blik for forskellene mellem Odense Kommune og Bornholms Regionskommune – både demografisk, socioøkonomisk og i forhold til adgang til faglige miljøer og viden udefra?

2. Små foreninger

Hvordan vil kommunen sikre, at en skærpelse af kriterierne ikke utilsigtet kommer til at udelukke små frivillige foreninger, som er meget typiske for Bornholm?

3. Handicaporganisationer og pårørende

Hvordan vil kommunen sikre, at handicaporganisationer og pårørendegrupper fortsat kan få støtte, også når deres aktiviteter ikke nødvendigvis falder ind under en klassisk social indsats?

4. Vidensformidling

Mange foreninger søger midler til foredrag og vidensformidling. Hvordan vil kommunen sikre, at denne type aktiviteter fortsat kan støttes?

5. Fællesskaber

Vil de nye retningslinjer fortsat give mulighed for at støtte fællesskaber og netværk for mennesker med handicap og deres familier?

6. Kommunale opgaver vs. frivillighed

Hvordan vil kommunen sikre, at frivillige sociale netværk ikke utilsigtet kommer til at løse opgaver, som reelt er kommunale opgaver?

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har den 26. juni 2025 besluttet, at der skal udarbejdes et revideret sæt retningslinjer for at søge tilskud fra Puljen til frivillige sociale indsatser (§18 midler). De gældende retningslinjer er vedlagt (bilag 1).

Forud for en revidering af de gældende retningslinjer fremlægger administrationen i denne sag en række opmærksomhedspunkter og dilemmaer til drøftelse i udvalget med anbefalinger til nye retningslinjer.

Puljen til frivillige sociale indsatser

Puljen til frivilligt socialt arbejde er grundlagt i bestemmelser om støtte til frivillige sociale indsatser, Servicelovens §18 og §79 samt Barnets lov §17.

Af Servicelovens §18 fremgår det, at ”Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger og at Kommunalbestyrelsen årligt skal afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde” og af Servicelovens §79 at ”Kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene.

Af Barnets Lov §17 fremgår det, at ”Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger på børne- og ungdomsområdet. Rammerne for samarbejdet, jf. 1. pkt., fastsættes af den enkelte kommunalbestyrelse”. Kommunalbestyrelsen skal årligt afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde på børne- og ungeområdet.

Puljen til frivillige sociale indsatser består i Bornholms regionskommune af 1) Hovedpuljen og 2) Udviklingspuljen.

Hovedpuljen har ansøgningsfrist 1. november og det ansvarlige politiske udvalg beslutter hvem der skal tildeles tilskud.

Udviklingspuljen (30.000 kr.) kan søges i perioden fra 1. januar til 30. september og administreres af Staben.

Inspiration fra andre kommuner

Administrationen har undersøgt andre kommuners retningslinjer for tildeling af tilskud til frivilligt socialt arbejde og finder især inspiration i [Odense kommunes retningslinjer](#) på området.

Odense kommune administrerer deres tilskud til frivilligt socialt arbejde efter to sæt retningslinjer: Ét sæt retningslinjer, der er målrettet socialt udsatte eller sårbare borgere i alderen 0-67 år og ét andet sæt retningslinjer, der er målrettet ældre udsatte og sårbare borgere på 67 år og derover.

Nationale anbefalinger og kommunale vejledninger

Administrationen har researchet i nationale vejledninger til kommuners uddeling af §18-midler, herunder *Guide Råd til kommuner om effektiv uddeling af §18-midler*, Center for frivilligt socialt arbejde, 2025.

Tilsvarende har administrationen søgt opdateret viden i kommunens interne vejledning om ydelser af tilskud, 2025.

Administrationen anbefaler, at BRK reviderer sine retningslinjer for ansøgning til puljen med vægt på, at sikre en overensstemmelse mellem vejledningen og de nye retningslinjer.

Flerårige tilskud

Det fremgår af de gældende retningslinjer, at fortløbende og flerårige aktiviteter vægtes, fremfor enkeltstående aktiviteter, for herved, at fremme kontinuitet og værdi over en længere periode.

Praksis i kommunen er imidlertid, at kun få foreninger ansøger om støtte til flerårige aktiviteter. I Odense kommune har politikerne besluttet, at reserverer halvdelen af hovedpuljens midler til 2- og 3-årige tilskud, for herved at ansøre til kontinuitet i den økonomiske støtte.

Administrationen vurderer, at der er behov for at præcisere, at kommunen ønsker at støtte flerårige indsatser frem for 1-årige indsatser.

Administrationen anbefaler, at kommunen allokere en del af Hovedpuljens midler til flerårige indsatser (2-3 år) for herved at ansøre til kontinuitet og opnå en mere langsigtet værdi af tilskuddet.

Samarbejde mellem frivillige foreninger, lokalsamfund og kommunale institutioner

Det fremgår af de nuværende retningslinjer, at aktiviteter, der foregår i en fælles indsats i samarbejde mellem flere, eksempelvis andre foreninger, lokalsamfundet og/eller kommunale institutioner vil blive vægtet.

Praksis i kommunen er imidlertid, at kun få foreninger ansøger om tilskud til fælles indsatser, sammen med andre, lokalsamfund eller med kommunen.

Administrationen anbefaler, at kommunen skærper, at kommunen gerne yder tilskud til aktiviteter, der fremmer lokale fællesskaber og sammenhænge mellem kommunale og frivillige indsatser.

Administrationen anbefaler endvidere, at kommunen allokere en del af Hovedpuljens midler til sådanne fællesskabende indsatser, der forbinder kommune, frivillighed og lokalsamfund.

Ansøgerkreds

Administrationen vurderer, at der er behov for, at præcisere hvem, der kan søge om midler fra puljen.

Odense kommune præcisere, hvem, der kan/ikke kan søge om tilskud fra puljen. Følgende kan ikke søge tilskud: Enkeltpersoner, foreninger med missionerende og/eller partipolitiske formål, erhvervsdrivende foreninger (som pensionsforeninger), kommunale, regionale og statslige institutioner samt foreninger, netværk og gruppe, der ikke bygger på demokratiske værdier.

Administrationen anbefaler, at kommunen tilsvarende præcisere hvem, der kan/ikke kan søge tilskud.

Målgrupper

Administrationen vurderer, at der er behov for at præcisere hvilke målgrupper, støtten skal være rettet imod.

Administrationen anbefaler, at der sker en skærpelse af målgrupperne for støtten og at det fremhæves, at støtten gives til socialt udsatte og sårbare mennesker.

Administrationen anbefaler, at kommunen præciserer, at børn og unge, med særlige behov eller i en udsat position, er en særlig målgruppe og at kommunalbestyrelsen allokere en del af puljen til netop denne målgruppe. Herved vil kommune sikre, at den lever op til lovgrundlaget i Barnets Lov §17.

Administrationen anbefaler også, at der tilføjes en målgruppe, der muliggør tilskud til tidligt forebyggende indsatser til specifikke målgrupper, der er i særlig risiko for på sigt at blive socialt udsat og sårbar.

Endelig er det administrationens anbefaling, at udvalget årligt tager stilling til fordelingen af det kommende års pulje for frivillige sociale indsatser. Herved kan udvalget år for år målrette dele af puljen til politisk prioriterede formål, indsatser, områder, aktiviteter og målgrupper.

Aktiviteter og indsatser

Administrationen vurderer, at der er behov for at præcisere hvilke aktiviteter og indsatser, der kan opnå tilskud fra puljen, samt at en given aktivitet, ikke bevilges forskellige støttebeløb (eksempelvis en bustur).

Med inspiration fra Odense kommune anbefaler administrationen, at det samtidigt præciseres, hvilke aktiviteter og indsatser, som kommunen *ikke* anser for at være støtteberettigede.

I Odense kommune tildeles ikke tilskud til fællesspisning og madpakker, aflønning af andre opgaver end frivilligkoordinering, samt til religiøse eller partipolitiske aktiviteter og indsatser, hvori der indgår bøn/andagt/hvervning. Administrationen anbefaler, at kommunen følger Odense kommunes eksempel.

Tildelingskriterier

Administrationen vurderer, at der er behov for, i retningslinjen at præcisere de nuværende tildelingskriterier.

Administrationen anbefaler, at der sker en forenkling af tildelingskriterierne, hvorved det vil blive nemmere for administrationen at administrere puljen og tildele tilskud ligeligt, entydigt og med en høj grad af mangfoldighed, sådan at midlerne kommer til gavn for forskellige foreninger.

Krav til ansøgere ved tilskud og regnskabsaflæggelse

Administrationen vurderer, at der er behov for at præcisere kommunens forventninger/krav til foreninger, både ved ansøgning om tilskud og ved afrapportering.

Administrationen anbefaler, at kommunen sikrer, at det ved tildeling af støtte gøres klart, hvilke konkrete aktiviteter, der gives tilskud til/ikke støttes og at tildelingen af tilskud sker i henhold til kommunens vejledning om ydelse af tilskud (bilag 2)

Ydermere anbefaler administrationen, at det præciseres ved tildeling af tilskud, at ansøger er forpligtet til at aflægge regnskab for den tildelte støtte.

Der anbefales skærpet, at en forening ikke vil være berettiget til ny støtte, såfremt kommunen ikke har modtaget dokumentation for anvendelsen af den allerede tildelte støtte (regnskab).

Involvering af Frivilligt Forum Bornholm

Det nationale *Center for frivilligt socialt arbejde* anbefaler, at kommunerne inddrager de frivillige foreninger i arbejdet med, at tildele støtte til frivillige sociale indsatser.

Administrationen vurderer, at der er basis for at udvide samarbejdet mellem kommunen og øens frivillige foreninger.

Administrationen anbefaler, at kommunen beder Frivilligt Forum Bornholm om deres input til kommende års tildelinger, forud for udvalgets årlige beslutning om hvordan næste års pulje skal prioriteres. Det kan eksempelvis ske ved et dialogmøde eller en workshop.

Økonomiske konsekvenser

Bilag

Retningslinjer Puljen til frivillige sociale indsatser BRK juni 2024

Vejledning om udbetaling af tilskud Bornholms Regionskommune juli 2025

Punkt 3: Orientering om initiativer i trepartsaftale vedrørende SOSU- og PAU-elever

26/3523

Sagsgang

Ældre- og Sundhedsudvalget orienteres

Social- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Formål med sagen

Der er i december 2025 indgået [Trepartsaftale om elevløn og flere lærepladser på social- og sundhedsuddannelserne samt flere lærepladser på den pædagogiske assistentuddannelse](#). Denne sag har til formål at orientere om initiativerne i aftalen, som vedrører kommunerne. Herudover oplyses der i sagen om tidligere igangsatte initiativer vedrørende rekruttering og uddannelse af SOSU- og PAU-elever, som fortsat er aktuelle.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering.

Beslutning Social- og Beskæftigelsesudvalget den 03-03-2026

Orientering givet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 04-03-2026

Orientering givet.

Beslutning Ældre- og Sundhedsudvalget den 05-03-2026

Orientering givet.

Beslutning Handicaprådet den 16-03-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Regeringen, de faglige organisationer og arbejdsgiverne er enige om at understøtte uddannelse af flere faglærte social- og sundhedsmedarbejdere og pædagogiske assistenter. Med rekrutteringsudfordringer i sundheds- og omsorgsfagene og krav om bedre minimumsnormeringer i dagtilbud er disse faggrupper efterspurgt. Derfor er der indgået en række politiske aftaler for at fremme uddannelse af flere social- og sundhedsmedarbejdere og pædagogiske assistenter. En ny trepartsaftale ligger i forlængelse heraf. Nedenfor skitseres initiativerne i trepartsaftalen og deres umiddelbare betydning ud fra en kommunal vinkel.

Herudover redegøres der kort for allerede igangsatte initiativer i Bornholms Regionskommune vedrørende SOSU- og PAU-elever. Dette er med særligt henblik på at give en ny kommunalbestyrelse et overblik over aktuelle initiativer på elevområdet.

Overblik over initiativer i ny trepartsaftale

Nedenfor følger et kort overblik over nye tiltag i aftalen fordelt på de to uddannelsesområder. Beskrivelsen nedenfor

forholder sig til indvirkning på kommunerne, som ansættelsesmyndighed for eleverne. Derfor fokuseres der ikke på aftalens betydning for erhvervsskolerne, som står for undervisningsdelen.

Social- og sundhedsuddannelserne

- Flere praktikpladser
- Elevløn til social- og sundhedshjælperelever på 25 år og derover fra grundforløb 2

Flere praktikpladser

Med aftalen er parterne enige om at øge dimensioneringen nationalt, så kommuner og regioner sammen forpligter sig til at hæve antallet af lærepladser/praktikpladser for SOSU-elever i perioden 2027-2031. Administrationen er endnu ikke bekendt med dimensioneringen lokalt, men det vurderes ikke umiddelbart at have betydning for optag og ansættelse af elever. Da udfordringen i Bornholms Regionskommune primært handler om rekruttering af elever til uddannelserne, forventes det ikke at løse udfordringen med en øget dimensionering. Det har over en længere periode været en udfordring at fylde et hold med elever. F.eks. har vi i Bornholms Regionskommune en dimensionering på 29 social- og sundhedshjælperelever/år og optager til ét hovedforløb pr. år. I juni 2025 ansatte vi 15 elever på hovedforløbet.

Elevløn til social- og sundhedshjælperelever på 25 år og derover fra grundforløb 2

For at styrke rekrutteringen har kommunerne forpligtet sig til i perioden 1. januar 2027–31. december 2029 at ansætte social- og sundhedshjælperelever på 25 år og derover med løn fra begyndelsen af grundforløb 2. Dette sikrer voksne elever løn tidligere i forløbet, hvor de førhen kun har været berettiget til SU på grundforløb 2. I forvejen ansættes social- og sundhedsassistentelever på 25 år og derover på disse vilkår, og det er de samme vilkår, man med aftalen vil videreføre til social- og sundhedshjælperelver i en midlertidig periode.

I Bornholms Regionskommune har både social- og sundhedshjælperelever og social- og sundhedsassistentelever på 25 år og derover modtaget løn på grundforløb 2 siden 2019. Derfor medfører aftalen ikke en ændring i Bornholms Regionskommunes praksis på dette område.

Desuden er der i aftalen beskrevet, at der nedsættes et rejsehold i relation til SOSU-uddannelserne. Rejseholdet får til opgave at besøge SOSU-skolerne. Gennem dialog med SOSU-skolerne og kommunerne skal rejseholdet indsamle viden og erfaringer om status for arbejdet med eksisterende initiativer rundt om i landet. Det forventes, at det i den henseende vil være gavnligt for Bornholms Regionskommune med konkret sparring om initiativer på elevområdet, når rejseholdet besøger Bornholm. Rejseholdet etableres i 2026.

Pædagogisk assistentuddannelse

- Flere elevpladser

Flere elevpladser

Aftalen betyder, at kommunerne i perioden 2027–2029 samlet forpligter sig til at oprette minimum 2.000 lærepladser årligt på den pædagogiske assistentuddannelse, inkl. EUV1-elever (meritelever).

Aftalen skal ses i lyset af regeringens fokus på at styrke og udvikle kvaliteten i dagtilbud, herunder behovet for at sikre flere pædagogisk uddannede medarbejdere til at varetage den pædagogiske opgave.

Bornholms Regionskommune skal fortsat bidrage aktivt ved at tilbyde elevpladser og oplæringssteder (tidligere benævnt praktiksteder). Administrationen er endnu ikke bekendt med, hvilken betydning dimensioneringen får lokalt.

Overblik over nuværende igangsatte initiativer i Bornholms Regionskommune

Bornholms Regionskommune indfører løbende nye initiativer for at styrke rekrutteringen og fastholde elever på de uddannelser, hvor kommunen tilbyder praktikpladser/ansættelse. Nedenfor følger et overblik over de seneste års initiativer for SOSU- og PAU-elever, som fortsat er aktuelle.

Social- og sundhedsuddannelserne

- Som følge af et vedvarende frafald på social- og sundhedsuddannelserne er der i et samarbejde mellem Bornholms Regionskommune og Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole nedsat en arbejdsgruppe bestående af to undervisere fra skolen og to uddannelsessygeplejersker fra kommunen. Formålet med arbejdsgruppen er at identificere og pege på en række konkrete indsatser, der kan bidrage til at øge trivlsen på uddannelserne, idet det forudsættes, at trivsel har betydning for gennemførelsen. Indsatserne skal igangsættes som fælles initiativer i samarbejdet mellem skole og oplæring.
- Bornholms Regionskommune vil i samarbejde med Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole udbyde en fleksibel social- og sundhedshjælperuddannelse fra efteråret 2026. Uddannelsen er målrettet ufaglærte, som ikke kan tage en ordinær social- og sundhedshjælperuddannelse på fuldtid.
- Regeringen har i december 2025 og januar 2026 indgået internationale partnerskabsaftaler med henholdsvis Filippinerne og delstaten Kerala i Indien om rekruttering af kvalificeret arbejdskraft i form af pleje- og sundhedspersonale. Bornholms Regionskommune er i kontakt med KL og Ældreministeriet om afklaring af krav til de kommuner, som ønsker at være projektkommuner. Det er på nuværende tidspunkt forventningen, at de første kandidater vil kunne modtages i Danmark i anden halvdel af 2027.
- I efteråret 2025 ansatte Bornholms Regionskommune en fuldtidsoplæringsvejleder for at styrke særligt de sårbare SOSU-elevens udbytte af og tilknytning til uddannelsen. Vejlederen har særligt fokus på fastholdelse af elever. Vejlederen er ansat i en midlertidig stilling frem til foråret 2027.
- Bornholms Regionskommune har ønsket at skabe et bedre fagligt og socialt sammenhold på tværs af SOSU-uddannelserne og årgange. Derfor har der i 2025 været planlagt og afholdt tre sociale arrangementer: nytårstaffel, sommerarrangement og julearrangement. De fælles elevarrangementer har til formål at styrke elevernes trivsel samt tilknytning til Bornholms Regionskommune som arbejdsgiver. Der planlægges på samme vis tre elevarrangementer i 2026.
- Bornholms Regionskommune har fra 2023 prioriteret en mentorordning for SOSU-elever på Bornholm. Mentorordningen er bl.a. målrettet sårbare elever på SOSU-uddannelserne, der har personlige udfordringer, hvilket ofte er årsag til frafald. Med ordningen arbejdes der med forebyggelse af frafald og fastholdelse af elever.
- I 2022 gjorde Bornholms Regionskommune det obligatorisk at afholde samtaler med kommende SOSU-elever inden uddannelsesstart. En samtale inden optag har til formål at afklare, om en elev er uddannelsesparat. Det er en uddannelsessygeplejerske i samarbejde med en virksomhedskonsulent, der forestår samtalen.
- Alle SOSU-elever (både hjælpere og assistenter), der er fyldt 25 år, får elevløn, fra de starter på uddannelsen på grundforløb 2. Dette initiativ blev indført i 2019 for at øge incitamentet til at tiltrække og fastholde flere ansøgere over 25 år til SOSU-uddannelserne.
- Det er muligt for SOSU-elever at gennemføre oplæring i udlandet de sidste fem uger af sidste oplæringsperiode. Eleverne har frihed til selv at vælge et land, som dog skal ligge inden for Udenrigsministeriets anbefaling.

Herudover er administrationen i gang med at forberede en sag til Ældre- og Sundhedsudvalget om mulighederne for at give social- og sundhedshjælperelever og social- og sundhedsassistentelever under 25 år voksenelevløn under hele uddannelsen. Sagen forventes præsenteret i foråret 2026.

Pædagogisk assistentuddannelse

- Pædagogiske assistentelever (PAU-elever) i Bornholms Regionskommune ansættes i Center for Børn og Læring, Dagtilbud. Undervisningen varetages af Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole, og der samarbejdes med administrationer i øvrige centre.
- Der oprettes hold med et interval på cirka 2,5 år. Dette interval er fastsat ud fra nuværende dimensionering og vil derfor være et muligt sted at foretage ændringer, når administrationen er bekendt med følgerne af den nye dimensionering og dermed eventuelt kunne tilbyde et andet interval. Dette vil kræve en økonomisk beregning i fald dette skal effektueres og skal koordineres med Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole.
- Bornholms Regionskommune har i en årrække afsat budget til 18 elevpladser pr. hold. Det netop opstartede hold har 22 elever, da et oparbejdet overskud blev prioriteret til de sidste fire pladser. Dette har betydning, at alle ansøgere blev optaget. En forhøjelse af de 18 elevpladser vil være et muligt sted at foretage ændringer, når administrationen er bekendt med følgerne af den nye dimensionering, eller hvis Bornholms Regionskommune ønsker en øget rekruttering til uddannelsen. Dette vil kræve en økonomisk beregning samt koordinering med Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole.

- Oplæringssteder er fordelt på børnehuse, skoler samt institutioner under Center for Familie- og Voksenindsatser. Der er løbende dialog om mulige nye oplæringssteder og behov.
- Center for Børn og Læring, Dagtilbud, har en rigtig god dialog med Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole og arbejder fælles om at støtte PAU-eleverne gennem deres uddannelse. Dette sikrer stabilitet og kvalitet i den lokale uddannelse.
- Det er muligt for en PAU-elev at gennemføre oplæring i udlandet. Efter en flerårig periode med samarbejdsinstitutioner i Wales tog fem elever fra det seneste hold initiativ til at finde nye steder. Dette resulterede i, at to elever var på Færøerne og tre i Spanien.
- Center for Børn og Læring, Dagtilbud er i perioden 2023–2030 tildelt midler fra en ministeriel pulje (Opkvalificeringspuljen), som målrettet tilfalder dagtilbudsområdet. En del af disse midler anvendes til opkvalificering af pædagogmedhjælpere, der opfylder adgangskravene til meritforløb, således at de kan uddannes til pædagogiske assistenter på 42 uger. Dette sker sideløbende med oprettelsen af de ordinære hold, men medvirker til at løfte kvaliteten og sikre fortsat kompetenceudvikling.

Sagen sendes til orientering i Bornholms Ældreråd og Handicaprådet.

Økonomiske konsekvenser

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at foretage beregninger forbundet med den øgede dimensionering for SOSU- og PAU-uddannelserne, da administrationen endnu ikke er bekendt med dimensioneringen lokalt. Flere udgifter forbundet med en øget dimensionering forudsætter desuden, at det vil være muligt at optage/rekruttere flere elever end ved den nuværende dimensionering.

Punkt 4: Orientering om frit valg af leverandør af helhedspleje og personlig pleje og praktisk hjælp m.m.

26/2624

Sagsgang

Ældre- og Sundhedsudvalget orienteres.

Formål med sagen

Ældre- og Sundhedsudvalget orienteres om borgernes mulighed for frit valg af helhedspleje og madlevering efter ældreloven, og personlig pleje, praktisk hjælp og madservice efter serviceloven

Indstilling

Direktøren indstiller

- Sagen til orientering

Beslutning Ældre- og Sundhedsudvalget den 05-03-2026

Orientering givet.

Beslutning Handicaprådet den 16-03-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Private leverandører

Kommunen skal sørge for, at borgere, som modtager helhedspleje og madlevering efter ældreloven, og borgere, som modtager personlig pleje, praktisk hjælp og madservice efter serviceloven, kan vælge mellem minimum to leverandører, hvoraf den ene kan være kommunal.

For at kunne opfylde forpligtelsen skal kommunen som minimum

1. indgå kontrakt med én eller flere leverandører, eller
2. tilbyde fritvalgsbevis, som giver borgeren adgang til, selv at indgå aftale med en cvr-registreret virksomhed om hjælpens udførelse

For borgere under 67 år, vil det fortrinsvis være servicelovens regler om frit valg, som er gældende. Det vil sige, at borgeren kan vælge privat leverandør af konkrete ydelser som f.eks. rengøring, bad o.l.

Når borger er 67 år (pensionsalderen) og derover, vil det være reglerne om helhedspleje i ældreloven, som er gældende, herunder at leverandøren skal kunne levere en samlet helhedspleje – også genoptræning af fysiske funktionsnedsættelser, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse.

Fritvalgsbevis

Hvis kommunen ikke kan tilbyde valg mellem flere leverandører, hvilket er tilfældet i Bornholms Regionskommune, har borgerne ret til at få tilbudt et fritvalgsbevis.

Borgere, der ønsker at modtage fritvalgsbeviset, skal være i stand til at håndtere ordningen, dvs. være i stand til at tage kontakt og indgå aftale samt varetage den daglige tilrettelæggelse af hjælpens udførelse, således at afgørelsen om hjælpen lever op til sit formål.

Myndighed i Center for Sundhed og Omsorg skal vurdere, om borgeren kan håndtere ordningen forsvarligt, og kan, hvis det ikke er tilfældet, beslutte ikke at tilbyde ordningen til borger. Der vil i givet fald blive givet en skriftlig begrundet afgørelse til borgeren, som borgeren kan klage over.

Fritvalgsbeviset er et værdibevis, som betyder, at borgeren får en ret til selv at indgå aftale med en CVR-registreret virksomhed om at levere helhedsplejen efter ældreloven eller de konkrete ydelser efter serviceloven. Leverandøren, som vælges, skal stadig leve op til de kvalitetskrav, som kommunen har opstillet, men skal ikke godkendes af kommunen.

Fritvalgsbevisets værdi beregnes på baggrund af kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af tilsvarende kommunale tilbud.

Udbud eller godkendelsesordning

Aftaler med private leverandører kan indgås efter enten reglerne om offentlige udbud eller en godkendelsesordning. Kommunalbestyrelsen har tidligere besluttet, at man benytter godkendelsesordningen i Bornholms Regionskommune.

Godkendelsesordningen medfører, at der skal udfærdiges kontraktudkast, kvalitetskrav og retningslinjer for samarbejdet med kommunen m.m. Alle leverandører, som søger, og som lever op til kommunens kvalitetskrav m.m., bliver godkendt.

Administrationen er i gang med at revidere det eksisterende godkendelsesmateriale vedr. frit valg efter serviceloven, og udarbejde nyt godkendelsesmateriale vedr. frit valg efter ældreloven. Materialet vil blive fremsendt til politisk godkendelse.

Udfordringer i forhold til frit valg

For at det er muligt at give frit valg til borgerne efter godkendelsesordningen, kræver det at der er private leverandører som søger om at blive godkendt. Pt. har Bornholms Regionskommune kun indgået kontrakt med én privat leverandør, som leverer praktisk hjælp efter serviceloven.

Der er p.t. ingen private leverandører af personlig pleje, madservice/-levering eller helhedspleje, som har søgt om at blive godkendt. Årsagen hertil, er formentlig, at leverandørerne skal omstille sig til at kunne levere hele pakken vedr. pleje- og omsorgsforløbene. Et krav, som er kommet i forbindelse med den nye ældrelov.

Hvis borgeren har benyttet sit frie valg ved af vælge den private leverandør af rengøring, og bliver revisiteret ved 67-års alderen, så kan borgeren ikke længere få udført rengøringsopgaven af den private leverandør, idet ældreloven foreskriver, at private leverandører skal kunne levere helhedspleje for at blive godkendt som privat leverandør. Der er ikke mulighed for at klage over dette til f.eks. Ankestyrelsen. Nogle borgere ser det derfor som en serviceforringelse, at overgå til reglerne om frit valg efter ældreloven.

Der er meget få borgere, som anmoder om at få et fritvalgsbevis. Derudover er det spørgsmålet, om der findes private leverandører på Bornholm, som kan og vil leve op til de kvalitetskrav, som stilles.

Andre muligheder for frit valg

Foruden muligheden for at vælge private leverandører, er det muligt for borgerne selv at udpege en person til at udføre hjælpen.

For borgere under 67 år vil ordningen betyde, at borger selv udpeger en person, som ansættes i kommunen. Personen leverer ydelser efter borgerens servicekontrakt. Ordningen kan kombineres med hjælp fra en anden leverandør.

For borgere over 67 år, vil den udpegede person ligeledes blive ansat i kommunen. Personen der udpeges, skal indgå kontrakt med kommunen om omfang og indhold af det pleje- og omsorgsforløb, som borger er visiteret til. Dermed er der ikke et krav om, at personen skal kunne levere alle de elementer, der kan indgå i helhedspleje. Ordningen kan ikke kombineres med en anden leverandør.

Endelig er der også en mulighed for at få kontant tilskud, hvis borgeren har behov for mere end 20 ugentlige timers personlig og praktisk hjælp, og kan fungere som arbejdsleder for hjælperne. Her vil det være serviceloven, som er gældende, også for borgere over 67 år.

Frit valg af leverandør af personlig pleje, praktisk hjælp, madservice/madlevering og helhedspleje gælder ikke for borgere i plejeboliger.

Sagen sendes til orientering i Bornholms Ældreråd.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 5: Orientering om kvalitetsstandarder på Ældre- og Sundhedsudvalgets område

26/2577

Sagsgang

Ældre- og Sundhedsudvalget orienteres.

Formål med sagen

Formålet er at give Ældre- og Sundhedsudvalget en orientering om, hvilke kvalitetsstandarder, som hører under udvalgets område i forhold til den hjælp, som gives til borgerne i regi af Center for Sundhed og Omsorg.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering

Beslutning Ældre- og Sundhedsudvalget den 05-03-2026

Orientering givet.

Beslutning Handicaprådet den 16-03-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Center for Sundhed og Omsorg har udarbejdet en liste over nuværende kvalitetsstandarder, som er gældende på Ældre- og Sundhedsudvalgets område. Se bilag.

Det fremgår af lov om socialservice § 138, at kommunalbestyrelsen inden for lovens rammer kan træffe beslutning om at fastsætte generelle vejledende serviceniveauer for den lokale udmøntning af hjælp efter loven. Enkelte kvalitetsstandarder er direkte lovbestemte. Det gælder f.eks. kvalitetsstandarden for personlig og praktisk hjælp – servicelovens §§ 83, 83 a og 86. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 1575 2014-12.27, at kommunalbestyrelsen (udvalget) mindst én gang årligt skal følge op på fastsatte mål for kvaliteten og styringen af hjælpen.

Selv om der ikke er direkte lovbestemmelser om flere af de vedtagne kvalitetsstandarder, er det en generel pligt for kommunen, at informere og vejlede borgerne om serviceniveauet for de ydelser og tilbud, de kan være berettiget til efter loven.

I ældreloven er der fastsat en pligt for kommunen til at udarbejde serviceinformation i forhold til f.eks. helhedspleje. Dette kan være som en konkret kvalitetsstandard, men der er ikke som sådan noget formkrav. I Bornholms Regionskommune er der udarbejdet en serviceinformation, som også fremgår af bilaget.

Kommunens kompetenceplan angiver, at kvalitetsstandarder skal besluttes på fagudvalgsniveau, medmindre der er tale om ændringer af administrativ karakter f.eks. ændring i sprogbrug ol. Disse rettelser foretages af administrationen med efterfølgende orientering til fagudvalget.

Center for Sundhed og Omsorg igangsætter løbende revision af de enkelte kvalitetsstandarder, hvis der opstår behov eller ændringer. Den videre plan er, at revidere de kvalitetsstandarder, som berører §§ 83, 83 a og 86.

Sagen sendes til orientering i Bornholms Ældreråd.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Oversigt over kvalitetsstandarder og serviceinformation i Center for Sundhed og Omsorg

Punkt 6: Gensidig orientering

Sagsgang

Handicaprådet orienteres

Formål med sagen

Gensidig orientering til og fra medlemmer og Sekretariatet gives.

Beslutning Handicaprådet den 16-03-2026

Orientering givet.

Punkt 7: Eventuelt

Eventuelt

Beslutning Handicaprådet den 16-03-2026

Intet.